

balkáni államokat nem gátoljuk szabad fejlődésében és ép oda jutottunk volna, ahova ellenfeleink akartak bennünket beleszorítani: nyílt ellentétbe a balkáni államokkal. Ez annyival inkább bekövetkezett volna, mert az egyik balkáni államban, úgy látszik, azt hitték, hogy egy nagyhatalom áll a hátuk mögött.

Ami a *második balkáni háborút* illeti, itt is a balkáni államok önrendelkezési jogának a respektálása korlátozta törekvéseinket, ép úgy, mint ahogy *mi arra törekedtünk, hogy más nagyhatalmak ne korlátozzák a balkáni államokat fejlődésükben.* Hogy mennyire nem óhajtottuk a második balkáni háborút, annak a legjobb bizonyítéka az *a komoly törekvésünk, hogy Románia és Bulgária közt békés megegyezést hozzunk létre.* Ennek érdekében azt a tanácsot adtuk Bulgáriának, hogy teljesítse Románia kívánságait. Ez azonban nem történt meg és ezzel a háboru kitört.

A delegáció tudomásul vette a külügyminiszter választát.

A bolgár választás. Szófiából jelentik:

A mai kormánypart zöme, a liberális part és az új liberális part körülbelül *a mandátumok kétharmadrészét kapta a választáson.* Utánuk következik a *szociáldemokrata-part,* az újonnan alapított *agrárius-part* és a *Matinov-csoport.* Ezek közül az agráriusok és a szociáldemokraták a kormányt fogják támogatni. *Teljesen megsemmisült az orosz-barát-part,* amely csak öt mandátumot kapott és különösen nagy vereséget szenvedett a *Danev-csoport.*

Országos akció a munkanélküliség ellen.

— Fölhívás Szegedhez. —

(*Saját tudósítónktól.*) A munkanélküliség enyhítésére irányuló akció immár országos méreteket öltött. Nemcsak Szeged és a többi nagyobb városok, hanem az egész ország társadalmi megmozdulóban van, hogy a gazdasági válság nyomán fogant új társadalmi bajt: a munkátlanyságot és a nincstelenséget azt a sok változatát, amelyek mind a munkátlanysággal járnak, valamilyen képen leküzdje.

A munkanélküliség enyhítése érdekében való akció irányítását Budapest vette a kezébe és onnan jutnak el most már a direktívák a városokhoz, hogyan és mi módon küzdjenek a munkanélküliség ellen és mi csoda intézkedéseket tegyen, hogy a munkanélkülieket megóvják a fenyegető nyomortól. Néhány nap előtt a Munkanélküliség Elleni Küzdelem Magyarországi Egyesülete ülést tartott, amelyen alaposan megbeszélések az indítandó akció részleteit és minden egyéb szükséges tennivalót. Az egyesület még az év elején felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben a munkanélküliség enyhítése érdekében a pénzügyi fedezettel bíró *közmunkák gyors keresztülvitelét kérte.* A munkanélküliség aránytalan megnövekedése arra készítette az egyesület legutóbb tartott ülését, hogy egy újabb felterjesztés keretében hangoztassa azokat a módosításokat, amelyek a jelenlegi gazdasági válsággal kapcsolatos és a tél folyamán még bizonyára növekedő munkanélküliség enyhítésére a legcélszerűbbeknek ígérkeznek. De nemcsak a kormányhoz, hanem *a városokhoz is fölhevítést intéz az egyesület, kérve tőlük a közmunkák gyors megvalósítását és ott, ahol annak sürgős szüksége mutatkozik, a pénzügyelvezést is — például Szegeden — azoknak az egységes elveknek a szemelött tartásával, amelyeket ebben a tekintetben*

az egyesület majd a legközelebbi átiratában irányadóul megjelöl.

Ezuttal pedig a következőket közli az egyesület a várossal:

A Munkanélküliség Elleni Küzdelem Magyarországi Egyesületének választmánya vasárnap *Földes Béla dr.* egyetemi tanár elnöksége alatt ülést tartott, amelyen *Ferenczy Imre dr.* titkár előterjesztése alapján hosszas és beható vita után részletes tervezetben foglalta össze javaslatait. Ezek a következők:

Nemcsak az államvasutak beruházásait fogkozza a kormány, mint ahogy azt a miniszterelnök egyik képviselőházi beszédében kilátásba helyezte, hanem *nyújtson munkakalkmokat az állami munkák egész vonalán. És szólítsa fel körrendeletben az összes helyi hatóságokat is,* hogy a már előkészített és pénzügyi fedezettel bíró munkákat sürgősen rendeljék el, de *sorra kerülhetnének ezek mellett még a tél folyamán más oly munkák is, amelyek csak némi áldozattal volnának elvégeztethetők, de amely áldozatoktól ily nehéz helyzetben visszariadni nem szabad.* Minthogy a tanult munkások egy része még így sem jutna munkához, javasolja az egyesület, hogy *a helyi hatóságok részesítsék megfelelő pénzügyben a munkanélkülieket.* Kíváncsok, hogy ezt a segélyezési akciót az ország valamennyi hatóságához intézendő körrendelettel a kormány indítsa meg és ne csak irányítsa, hanem megfelelő arányban anyagilag is támogassa. Sikere érdekében pedig szükséges mindenekfelett a munkanélkülieknek a lehető leggyorsabb ütemben keresztülviendő országos összehámlálása. Az akciót kizárólag a fővárosra korlátozni ép oly igazságtalan volna, mint célszerűtlen. Mindez intézkedések természetesen csak átmeneti jellegű mentő rendszabályok. *Intézményes szabályozásra van égetően szükség,* amelynek tudományos megalapozását és propagálását az egyesület egyik legfőbb feladatának tekinti. A legfontosabb intézmények, amelyek komoly számításba jöhetnek, a következők: *a munkaközvetítő intézetek országos hálózatának kiépítése, célszerű politika a közmunkák terén, továbbá a munkanélküliség esetére való*

évig, ó Yamez s hatszáz év múlva a Külső Birok nyílik meg előttünk. Ott beszélünk a szárnyas emberekkel, mert addig megtanultunk beszélni az ő nyelvükön: a sziférák nyelvén, mely hangjegyekkel fejezi ki a mély, mély, mély gondolatot. S akkor, ha úgy tesszük, Paracelsus és Yamez, visszafordulhatunk megint: kétszer hatszáz év — és elérjük ismét Palos szigetét és Palos szigetéről bevezetünk Lisszabon kikötőjébe. Most az ur ezernégyszázkilencvenkettedik évében vagyunk; — akkor kétezerhatszáz és kilencvenet irnak az európai népek. Megváltozott világot találunk, azt elgondolhatjátok, Kolumbusz és követői megváltoztatják a világ képét. Tudósok jönnek majd, akik lemérik ama golyó felszínét, melyet ők határoltnak vélnek — és minden kicsinyes, lelketlen számítás őket igazolja. Tudósok jönnek, akik megméri a távolságokat és birtokukba veszik a Földet. Mindenki nekik hisz majd, ezer éven át, a tiszta és népszerű Tudománynak, amely olyat állít csak, amit be tud bizonyítani — s olyat hisz el csak, amit szemével lát és füllével hall — mert ezer éven át Szem és Füül a bálvány, ó Paracelsus s e bálványoknak éppen úgy hódolnak ők, mint egykor a perzsák és asszirok hittek a kövek erejében. Mi tudjuk csak, hogy minden bálvány hamisság, mert Isten, a Lényeg, megfoghatatlan. De ők hiszik majd a vaskos és kézzelfogható Tudományt, a mely a csöcseléknek hizeleg. És tiszteletére palotákat építenek majd az Ó-világban s az Új-Földön egyaránt: palotákat és masinákat. Mire visszatérünk, masinákat találunk majd, amik a levegőben csaponganak és körülrepülnek a Földet és hirdetik a sarlatán Galilei és Newton kicsiny dicsőségét: kicsiny csodák, amilyeneket e kicsiny Krisztusok mivelhettek.

És ekkor, kétezerhatszázkilencvenben, mikor a régi Tudományt javában dicsőíti minden s minden neki hisz csak; — s mikor

a mi eljöveteleinket néhány rejtelmes Gênioz reméli csak remegve: — mi hárman megjelenünk Európa fölött. Megjelenünk és a nyomunkban ujjongás s álmélkodás fakad: hozzuk az új tant, mely romba sülyeszt s a korhadtt porba visszadönt minden régi tákolmányt — mert vénhedt és rut lesz akkor a nehézkes bábjátékos, aki golyókat eszelt ki s tekéztet velük a végtelen ürben. Hozzuk a hirt: testvérek, felfedeztük az igazi Új-világot, odaát, a kárpit mögött! Kolumbusz és emberei régen por és hamu lesz már akkor: a kicsinyke Új Föld, amit fölfedeztek, vén és kiszikkadt és romokkal népesült — fáradt tudósok hirdetik rekedten s egyre halkabban Newton tanítását, mely a Képzetet börtönbe zárta — elszikkasztotta az agyat s utána kiszikkadt az ifjú és viruló test. Hozzuk a hirt: testvérek, északnyugaton, az Óceán fölött, kicsiny ösvényt találtunk, ha-jónk alig fért keresztül torkolatán — de ez az ösvény egyenesen kivezet a Térbe és fel, a testtelen emberek országába, akiknek megmondottuk, hogy van út, leszállani a Földre, s a fénysugár szárnyán már jönnek utánunk s itt lesznek csakhamar — és mi átmegegyünk közéjük — az ő országukba, ahol nem sár-ga s kemény az arany, mint amaz Új Földön, amit Kolumbusz adott nektek — ott az arany, folyékony és lobog, mint a tűz — s ha ittátok belőle, elfelejtitek a Halál nyomasztó kísértetét — s elmúlik töletek a Halál, mint egy ostoba álom, amit megmosolyog a fölébredő. Testvérek: Galilei és Kolumbusz hazudott nektek — és hazudtak a tételek — hazudott a praemisza és hazudott a konkluzió — jertek, felfedeztük az Új Utat és elhoztuk a Magisztériumot, amit hosszú századokon át kinevettetek, minthogy mi kinevettük őt, mikor megállt a kapuk előtt és így szólt: „Eppur si muove...”

Az alkimista előrehajolt: tanítványai hangtalanul fordultak nyugat felé, ahol a Santa Mária eltűnt. Nem látszott már a

csücske se vitonláinak. Mérhetetlen fájdalom szoritotta össze a tanítványok szívét. Az alkimista beszélt.

— Esteledik. Paracelsus, édes fiam — fordítsd a kormányt. A csillagok ott reszketnek az égen; a Merkúr most bukott föl és szeliden ring a vizek fölött. Nem érzitek? emelkedünk. Higan és egyre könnyebben siklik el alattunk az Óceán és észrevéblenül dagad. Csöndbe és reszkető lélekkel figyeljétek — mert új vizekre értünk. Csöndben és gyönyörbefuló lélekkel figyeljétek a szavamra: mert észre sem veszitek s már nem szavakkal beszéllek hozzátok, hanem hangokkal és ti értitek majd e hangokat, mintha szavak volnának. Mindegyre tünédeznek a szavak az én beszédemből, itt-ott bukkann föl még egy-egy — a többi halkul, emelkedik, összefolyik, egyetlen, elnyújtott melódiába olvad: s a végtelenből és messzeségből mély gordonkahangon kíséri az új, hideg, ismeretlen zenekar ezt a melódiát. Most hajoljatok ki óvatosan a korlát fölött s nézzetek magatok alá. A tengerfenék világítani kezd.

A tanítványok elbűvölve hajoltak ki az Óceán fölé — és ekkor, kietlen, kietlen messziségben és mélységben, alattuk halvány derengés hajnalodott. Messze, messze, a mélységben, egy óriási város fektült kéken, ködösen, a vízrétegek alatt. Apró tornyok és bástyák szegték be falait, furcsa, színes kupolák, mint a régi, szumir városokat képzeljük. A város fölött villogó színekben óriási lények cikláztak; innen apróknak látszottak, mint a halak, de voltak akkorák, mint egy-egy ház odalent. Némelyiknek sárkány-formájuk volt, mások az ichtiosauruszokhoz hasonlítottak, amiknek csontjait a hallei egyetem őrzi. A város szélén magas domb állott és e domb tetején zöld láng lobogott; zöld lángok közt kigyótestű alak bujkált: ugyanaz, akit a Santa Maria fülkéjében láttak az elmúlt éccaka. És sirtak emberföltötti örömlükben.